

En byggnadsnämnds handläggning av ett återförvisat bygglovsärende

Anmälan

AA framförde i en anmälan till JO den 15 april 2002 kritik mot Samhällsbyggnadsnämnden i Kalmar kommun. Hon anförde bl.a. följande. Samhällsbyggnadsnämnden beslutade den 23 oktober 2000 att bevilja bygglov för uppförande av en silo på fastigheten H 12:42. Hon, som är granne, fick inte tillfälle att yttra sig innan bygglov beviljades trots att byggnaden avvek från gällande detaljplan. Efter att hon överklagat beslutet omprövades det av nämnden som beslutade om ett nytt bygglov. Länsstyrelsen beslutade den 15 mars 2001 att upphäva bygglovet. Byggnaden står fortfarande kvar trots att den saknar bygglov. Samhällsbyggnadsnämnden borde ha sett till att byggnaden togs bort.

Till anmälan fogades länsstyrelsens beslut den 15 mars 2001. Länsstyrelsen beslutade att undanröja samhällsbyggnadsnämndens beslut den 14 februari 2001 och återförvisa ärendet till nämnden för ny behandling. I motiveringen angavs bl.a. följande.

Länsstyrelsen konstaterar att nämnden vid sin prövning av ansökan inte uppmärksammade att åtgärden strider mot detaljplanen såvitt avser anläggningens höjd. Som en följd härav har inte heller bestämmelserna i 8 kap. 22 § PBL om hörande av kända sakägare m.fl. iakttagits. Bristerna i den formella handläggningen av ärendet är av den arten att det normalt skulle medföra ett upphävande av beslutet. Då det överklagade beslutet genom samhällsbyggnadsnämndens omprövning den 14 februari 2001 får anses ersatt av ett nytt beslut, är en sådan åtgärd inte längre aktuell.

Förutsättningar för att enkelt ompröva nämndens beslut den 23 oktober 2000 föreligger inte då en sådan åtgärd samtidigt förutsätter att bestämmelserna i 8 kap. 22 § PBL iakttages. Av förarbetena (prop. 1985/86:80 s. 76) till förvaltningslagen framgår vidare att myndigheterna normalt inte bör ompröva sina beslut i ärenden där det finns flera parter med motstridiga intressen.

Länsstyrelsen finner mot bakgrund härav att samhällsbyggnadsnämndens beslut den 14 februari 2001 att ompröva sitt tidigare meddelade bygglov inte har stöd i 27 § förvaltningslagen. Härtill kommer att nämnden vid sin omprövning inte iakttagit bestämmelserna i 8 kap. 22 § PBL. Beslutet bör därför undanröjas och ärendet återförvisas till samhällsbyggnadsnämnden för ny behandling.

Utredning

Samhällsbyggnadsnämnden anmodades att yttra sig över vad som framförts i AA:s anmälan till JO. I remissvaret den 16 maj 2002 anfördes bl.a. följande.

Bygglov lämnades för silon utan att kontoret observerade att det var fråga om en planavvikelse. Efter att silon uppförts kontaktade AA kontoret och ifrågasatte om silon inrymdes i gällande plan. Efter kontroll av planen meddelades AA att det var en planavvikelse och att hon såsom granne borde ha hörts.

Beslutet överklagades av AA.

För att rätta till misstaget gjordes handläggningen om varvid AA betraktades som sakägare som motsatte sig bygglov. Detta framgick av hennes överklagande. På denna grund togs ett nytt bygglovsbeslut där bedömningen gjordes att det var fråga om en mindre avvikelse och bygglov lämnades på nytt. Syftet med det nya beslutet var att det skulle vara formellt riktigt och efter ett förväntat överklagande kunna överprövas i sak, dvs. beträffande avvikelsen som sådan.

Länsstyrelsen fann då att omprövning av beslutet inte hade stöd i förvaltningslagen och undanröjde beslutet samt återförvisade ärendet till samhällsbyggnadsnämnden för ny behandling. Därmed saknar silon bygglov.

AA kontaktades 2002-05-08 och informerades om ärendets hantering. Intresseföreningen Hagbyunionen har fortlöpande via e-post ställt frågor till kontoret och fått svar om hur ärendet framskridit. Det har felaktigt antagits att AA haft kontakt med Hagbyunionen och fått information den vägen. Ett missförstånd som vi beklagar. Vi är väl medvetna om att det är av stort värde för AA att vara informerad om hur ärendet framskrider.

– – – Det har dragit ut på tiden bland annat p.g.a. att ansvarsfrågan utreds av kommunens försäkringsbolag. Frågan har ytterligare komplicerats av att kommunen under tiden bytt försäkringsbolag. Silon har tagits i drift för fastighetens värmeförsörjning. Vi bedömer att skadan för den sökande kan förvärras om åtgärder vidtas (förändring alt. flyttning av silon) innan ansvarsfrågan lösts.

Så snart ansvarsfrågan klarlagts avser vi att skyndsamt medverka till en rättelse.

– – – Något förslag om att ändra detaljplanen finns inte. När en ny bygglovsansökan inkommer så kommer den att behandlas på sedvanligt sätt enligt de regler som gäller i plan- och bygglagen.

AA kommenterade remissvaret.

Handläggaren i ärendet hos JO efterfrågade samhällsbyggnadsnämndens eventuella beslut med anledning av länsstyrelsens beslut den 15 mars 2001. Nämnden översände ett beslut den 12 december 2002 att förelägga Graninge Kalmar Energi AB att senast den 15 februari 2003 ta bort silon på fastigheten H 12:42 samt ett beslut den 14 februari 2003 att medge förlängning av tiden för åtgärdande av silon till den 31 mars 2003.

I beslut den 20 januari 2004 anförde *JO Berggren* följande.

Bedömning

Länsstyrelsen beslutade den 15 mars 2001 att undanröja samhällsbyggnadsnämndens beslut om bygglov för uppförande av en silo på fastigheten H 12:42 och återförvisa ärendet till nämnden för ny behandling.

Efter länsstyrelsens beslut ålåg det nämnden att så snabbt som möjligt handlägga det återförvisade ärendet. Nämnden hade då att iaktta bestämmelserna om kommunikering i 8 kap. 22 § plan- och bygglagen (1987:10) och sedan fatta beslut

med anledning av den ansökan om bygglov som låg till grund för nämndens tidigare beslut om bygglov. Sökanden behövde således inte på nytt ansöka om bygglov för att nämnden skulle vara skyldig att fatta ett beslut i bygglovsfrågan.

Såvitt framgår av utredningen har samhällsbyggnadsnämnden fortfarande inte fattat något beslut i bygglovsfrågan. Nämnden har däremot beslutat att förelägga sökanden att ta bort silon. Om nämnden bedömde att bygglov inte kunde meddelas enligt den ansökan som låg till grund för nämndens tidigare beslut om bygglov borde nämnden ha fattat beslut i bygglovsfrågan senast i samband med att nämnden beslutade om föreläggande att ta bort silon (jfr RÅ 1995 ref 36).

Jag är sammanfattningsvis mycket kritisk till nämndens handläggning av ärendet.